

ΡΑΛΛΟΥ ΜΑΝΟΥ

Το ελληνικό χορόγραμμα ιδρύθηκε το 1950 από την αείμνηστη ΡΑΛΛΟΥ ΜΑΝΟΥ. Είναι σωματείο μη κερδοσκοπικό με σκοπό την πρόοδο του χορού στην Ελλάδα.

Τα πρώτα ιδρυτικά σρελέκη ήταν διακεκριμένες προσωπικότητες του πνεύματος και της τέχνης που κυριάρχησαν στο ελληνικό στερέωμα τότε και πολλοί ως σήμερα.

Με το ελληνικό χορόγραμμα συνεργάστηκαν:

Συνθέτες όπως ο Μ. Χατζιδάκης, Μίκης Θεοδωράκης, Αργύρης Κουνάδης, Θ. Αντωνίου, Γ. Κουρούπος, Γ. Τσαγκάρης και άλλοι.

Σκηνογράφοι όπως ο Σπύρος Βασιλείου, Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Ν. Εγγονόπουλος, Γιάννης Τσαρούχης, Γιάννης Μόραλης, Νίκος Νικολάου και άλλοι νεότεροι.

Η επιτυχία των πρώτων παραστάσεων καθιέρωσε το ελληνικό χορόδραμα και σηματοδότησε την εξέλιξη της χορευτικής τέχνης στην Ελλάδα. Το Ελληνικό Χορόδραμα έχει περιοδεύσει σε όλη την Ελλάδα και έχει λάβει μέρος σε Φεστιβάλ όπως της Επιδαύρου και των Αθηνών στο Ηρώδειο. Επίσης έχει ταξιδέψει στο εξωτερικό και έχει δώσει παραστάσεις στην Όπερα της Ρώμης, στην Όπερα του Καΐρου, στο Φεστιβάλ της Περσέπολης, στο Φεστιβάλ του CHEMPES ELYSEES στο Παρίσι κ.α., όπως Κύπρο, Λουμπλιάνα, Λένινγκραντ, Μόσχα, Κριμαία Γεωργίας.

Ο χαμός της Ραλλούς Μάνου επέφερε μία περίοδο αδράνειας. Τα λόγια όμως του επιλόγου του βιβλίου της "ΧΟΡΟΣ" μας έδωσαν κουράγιο και δύναμη να συνεχίσουμε το έργο της.

Η Ραλλού Μάνου αναφέρει επί λέξει τα εξής: "Σήμερα υπάρχουν συσπειρωμένα γύρω μου μερικά άξια στελέχη. Ίσως κάποιο από αυτά μπορέσει να συνεχίσει το έργο μας.

Με αυτά τα λόγια είναι σαφές ότι η Ραλλού Μάνου εκφράζει την επιθυμία της αλλά και την αισιοδοξία της για το μέλλον του ελληνικού χοροδράματος.

Χρέος τιμής για μας είναι να συνεχίσουμε το έργο της, διατηρώντας το ήθος και την ευπρέπεια που μας δίδαξε εκείνη.

ΝΤΟΡΑ ΤΣΑΤΣΟΥ

ΒΟΥΛΑ ΜΟΡΑΓΕΜΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΡΗΣ

Το όνομά της συνδέθηκε, για πάνω από μισό αιώνα, με τη χορευτική δημιουργία στο τόπο μας. Οραματίστηκε ένα "Ελληνικό Χορόδραμα" που ήταν ο συνδιασμός της σύγχρονης χορευτικής έκφρασης με την ελληνική παράδοση. Το πρωτοποριακό τότε, σχέδιό της, πέτυχε! Και η νεαρή καλλιτέχνης, γόνος οικογενειών με πλούσια προσφορά στο έθνος, άνθρωπος με πολύπλευρη και βαθιά μόρφωση, έντονο ταπεραμένο και ανεξάρτητο προοδευτικό πνεύμα, εκπληκτική ενεργητικότητα και αντοχή, έζησε μία πλούσια και ουσιαστική ζωή. Ο δυναμικός της χαρακτήρας στα εβδομήντα τρία χρόνια που κράτησε το ταξίδι της ζωής της, έμεινε αναλλοίωτος και ακέραιος, ενώ η απλοχεριά και η αγνότητάς της ήταν φανερά στοιχεία της γλυκιάς και ζεστής προσωπικότητάς της. Ο λόγος για τη Ραλλού Μάνου.

ΝΑΣΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ώρα 9.00 μ.μ.

ΡΑΛΛΟΥ ΜΑΝΟΥ

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ "ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΟΡΟΔΡΑΜΑΤΟΣ"

"Γεννήθηκα στην Αθήνα, τον Ιούνιο του 1915. Είμαι γέννημα και θρέμμα της αληθινής και την αγαπώ πολύ. Η μητέρα μου, η Σοφία Τομπάζη, απόγονος των φημισμένων καπεταναίων του '21, και ο πατέρας μου ο μακεδονομάχος Πέτρος Μάνος, ωραίος και λεβέντης αξιωματικός του ελληνικού στρατού και γόνος των Μάνων και των Μαυροκορδάτων. Είχα και δύο αδερφές από τον πρώτο γάμο του πατέρα μου, την Ρωζάνη και την Ασπασία, την άτυχη αυτή καλλονή και τόσο ωραίο άνθρωπο, που παντρεύτηκε αργότερα τον βασιλιά Αλέξανδρο. Ήτανε, λοιπόν, απόλυτα φυσικό να μεγαλώσω με τις ιστορίες των προγόνων μου για τους αγώνες τους και την προσφορά τους στο έθνος, ώστε να ριζώσει μέσα μου η αγάπη για την Ελλάδα, για κάθε τι ελλαδικό και μαζί η βαθιά αίσθηση του χρέους απέναντι σε αυτό τον τόπο και αυτό τον λαό που δεν τρέπομαι να το πω, είναι ο ομορφότερος και ο πιο λεβέντικος της γης".

Η γνωριμία της, όταν προετοιμαζόταν για τη Σχολή Καλών Τεχνών, με την Κούλα Πράτσικα -η οποία την πείθει να ασχοληθεί με το χορό- αλλάζει ριζικά την πορεία της ζωής της.

Όταν, η Κούλα μου είπε μεταξύ των άλλων ότι θα μπορούσα να ασχοληθώ και με το θέατρο, εγώ με πολύ απορία τη ρώτησα: "θεατρίνα". Και εκείνη με πολύ σοβαρότητα μου απάντησε: "Ηθοποιός"...

Παράλληλα, η Ραλλού αρχίζει μαθήματα ανατομίας στον Ερυθρό Σταυρό, μαθήματα μουσικής στην Πολυζένη Ματέυ και αργότερα το 1935, με υποτροφία του Υπουργείου Παιδείας, σπουδάζει στην περίφημη Σχολή Martineaux & Pontand, στο Παρίσι, και τον επόμενο χρόνο στην Gunther Schule του Μονάχου.

Επιστρέφοντας το 1936 στην Ελλάδα, γίνεται καθηγήτρια στην πρώτη επαγγελματική σχολή της Πράτσικα και συγχρόνως μετέχει και στη χορευτική ομάδα της, με την οποία θα περιοδεύσουν στην Ευρώπη (Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Νορβηγία κ.ά.).

"Εργαζόμουν σκληρά, χωρίς ποτέ σχεδόν να επιτρέπω στον εαυτό μου να διασκεδάσει. Πίστευα πως όταν κάθομαι ο χρόνος και η ζωή φεύγουν χωρίς να προσδεύω. Κάποια στιγμή όμως αυτό με κούρασε. Μια μέρα, λοιπόν, ζήτησα από μία φίλη μου, την οποία φιλοξενούσα, να κανονίσει με τους φίλους της να βγούμε έξω και να διασκεδάσουμε. Το βράδυ που γύρισα στο σπίτι μου, μόλις άνοιξα την πόρτα, βρέθηκα πρόσωπο με πρόσωπο με τον Παύλο Μυλωνά. Όλα πιστεύω έγιναν αστραπιαία. Αυτό ήταν το τυχερό...Και είναι στον Παύλο που με την βοήθειά του, την επιμονή του τον χρόνο που αφιέρωσε από την δουλειά του και τις υποχρεώσεις του σε μένα, στον οποίο χρωστάω πάρα πολλά. Χωρίς αυτόν δεν θα είχα κάνει τίποτα από όσα λίγα νομίζω ότι έχω καταφέρει".

Το '40, ζώντας τον ξεσηκωμό των ημερών, βρέθηκα εθελόντρια νοσοκόμα. Στην αρχή στους συρμούς Θεσσαλονίκη-Φλώρινα, κατόπιν σε ένα χωριουδάκι έξω από τη Φλώρινα, το Αντάρτικο. Εκεί με βρήκε και η οπισθοχώρηση...Τότε, και ύστερα από πολλές προσπάθειες και αναζητήσεις σε ολόκληρη την πρώτη γραμμή του μετώπου, συναντήθηκα με τον Παύλο -στο επιτελείο στα Γιάννενα- και αργότερα γυρίσαμε, χωριστά ο καθένας μας, στην Αθήνα. Σε λίγο διάστημα μέσα από τις γρίλλιες των κλειστών παραθύρων μας βλέπαμε τους Γερμανούς κατακτητές να μπαίνουν στην πόλη μας".

Στη διάρκεια της Κατοχής η Ραλλού, ιδρύει τη σχολή χορού για ερασιτέχνες, το καλοκαίρι του 1944, λίγο πριν την Απελευθέρωση, θα κάνει την πρώτη της επίδειξη. Μερικούς μήνες αργότερα γεννιέται ο πρώτος της γιός, Κωνσταντίνος, ενώ τρία χρόνια μετά, το 1947 στην Αμερική, θα γεννηθεί και ο δεύτερος, ο Αλέξανδρος.

Τα γεγονότα που ακολουθούν την Απελευθέρωση διαψεύδουν τις ελπίδες όσων πίστευαν σε ένα καλύτερο μέλλον. Η Ραλλού ακολουθεί και η ίδια το παράδειγμα τόσων και τόσων άλλων ανθρώπων της τέχνης και του πνεύματος που παίρνουν τον δρόμο της ξενιτιάς. Στις αρχές του '47 φεύγει για μεταπτυχιακές σπουδές στην Νέα Υόρκη. Εκεί θα καθίσει σχεδόν δύο χρόνια και θα παρακολουθήσει μαθήματα χορού στις σχολές της Χάνια Χόλμ και της Ντόρις Χάμφρεϊ και αργότερα στις τάξεις της μεγάλης χορεύτριας και χορογράφου Μάρθας Γκράχαμ, με την οποία θα συνδεθεί φιλικά.

Μετά από την επιστροφή από την Αμερική, προσλαμβάνεται στη θέση της χορογράφου στο Εθνικό Θέατρο, όπου διευθυντής είναι ο Δημήτρης Ροντήρης. Η πρώτη της δουλειά για το καλοκαίρι του '49, ήταν η τριλογία του Αισχύλου "Ορέστεια" στην οποία πρωταγωνιστούσε η αξέχαστη Μαρίκα Κοτοπούλη, στο ρόλο της Κλυταιμνήστρας. Η μεγάλη μας τραγωδός, μάλιστα, ενθουσιασμένη από το αποτέλεσμα, σε μία πρόβα είπε δακρυσμένη: "Το όνειρο της ζωής μου ήταν να δώ έναν τέτοιο χορό. Παιδί μου, σπίτι μου έχω μια αποθήκη κούτσουρα. Δεν έρχεσαι να τα κάνεις χορεύτριες".

Καλοκαίρι του '50 και αφού έχει προηγηθεί η παρουσίαση του πρώτου της χοροδράματος "Μαρσούς", σε μία δροσερή γωνιά της πλατείας Συντάγματος είναι μαζεμένη μια μικρή και καλλιτεχνική παρέα: η Ραλλού Μάνου και ο Παύλος Μυλωνάς, ο Μάνος Χατζιδάκης, ο Γιάννης Τσαρούχης, ο Πέλος και η Αλέκα Κατσέλη, ο Αλέξης Σολομός, ο Κώστας Χοϊδάς. Όλοι αυτοί, ζητώντας μία νέα μορφή συνεργασίας, η οποία να ξεφεύγει από τα στενά όρια μιας σχολής χορού και να δίνει τη δυνατότητα μιας συλλογικής εργασίας, με σκοπό τη δημιουργία μιας ελληνικής θεατρικής χορευτικής τέχνης, ιδρύουν το "Ελληνικό Χορόδραμα".

Οι συνεργάτες όλοι πρώτου μεγέθους: χορογράφοι και χορευτές (εκτός της ίδιας της Ραλλούς), ο Άγγελος Γριμάνης, η Αγάπη Ευαγγελίδη, ο Μανώλης Κασρινός, η Ντόρα Τσάτσου, ο Ανδρέας Πέρης. Χορευτές όπως ήταν ο Γιάννης Μέτσης, η Μάρσω Γεωργαλά, η Ρένα Καμπαλάδου, η Ελευθερία Μιλήση, ο Βαγγέλης Σειλνός, η Βούλα Μοραγιέμου, ο Ροβέρτος Σάραγας, ο Γιώργος Εμιρζάς, η Λίλη Μπέρδε, ο Λεωνίδας ντε Πιάν, ο Άγγελος Χατζής, η Κατερίνα Δήμα, ο Χάρης Μανταφούνης, ο Γιώργος Λειβάδης, η Τζίνα Σταράκη, η Μάρω Γκασούκα και τόσο άλλοι. Σκηνογράφοι και ζωγράφοι όπως Γιάννης Τσαρούχης, Σπύρος Βασιλείου, Νίκος Χατζικυριάκος-Γκίκας, Γιώργος Μαυροειδής, Γιάννης Μόραλης, Μίνως Αργυράκης, Νίκος Νικολάου, Νίκος Εγγονόπουλος, Γιώργος Βακαλό, Δημήτρης Μυταράς, Γιάννης Κύρου...

Συνθέτες Μάνος Χατζιδάκης, Μίκης Θεοδωράκης, Αργύρης Κουνάδης, Γιώργος Σισλιανός, Νίκος Μαμαγκάκης Γιάννης Χρήστου, Λουκιανός Κηλαπδόνης, Γιώργος Κουρουπός, Θόδωρος Αντωνίου, Γιώργος Τσαγκάρης κ.ά. Τόσα ονόματα, τόσα μεγέθη... Η Ελλάδα ολόκληρη.

ΜΑΡΣΥΑΣ

Μουσική: ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ
Χορογραφία: ΡΑΛΛΟΥΣ ΜΑΝΟΥ
Σκηνογραφία-Κοστούμια: ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΑΡΟΥΧΗ

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΘΗΝΑ: Ίσις Τσαμπούκου ή Βανέσα Σπινάσα ή Χριστίνα Βόγκα
ΜΑΡΣΙΑΣ: Νίκος Δούλος
ΑΠΟΛΛΩΝ: Αντώνης Κορούτης
ΣΑΤΥΡΑΚΙΑ: Αργυρώ Σκαροπούλου - Πέννη Μποεδώφ
- Δάφνη Στεφάνου
ΝΥΜΦΕΣ: Βάσια Λινάκη - Βαρβάρα Παξιμαδά - Στέλλα Γιαννουλάκη - Ίσις Τσαμπούκου - Αργυρώ Σκαροπούλου - Θέμις Ντόγκα - Πόπη Κουκουλέτσου - Ιωάννα Ζαχαροπούλου - Χρυσίς Λιατζιβήρη - Κλεοπάτρα Γκούμα - Χριστίνα Βόγκα.
ΜΟΥΣΕΣ: Βανέσα Σπινάσα - Χριστίνα Βόγκα - Ανθή Ηλιοπούλου - Σοφία Μάρρη - Βίκη Καραγιάννη - Πόπη Κουτσούκου - Κατερίνα Μπόσκου - Ρούλα Πετράκη - Τζένη Τοψίδου.

Ο ΜΥΘΟΣ

Το έργο σαν ιδέα βασίζεται στον αρχαίο μύθο του μουσικού διαγωνισμού του θεού Απόλλωνα με το Σάτυρο Μαρσούα.
Η θεά Αθηνά έχει εφεύρει τον αυλό και παίζει ευχαριστημένη, ώσπου σκύβοντας πάνω σ' ένα ρυάκι βλέπει πως το παίξιμό της παραμορφώνει το πρόσωπο. Οργισμένη πετάει τον αυλό, απαγορεύοντας συγχρόνως σε οιονδήποτε να τον μεταχειριστεί.
Ο Σάτυρος Μαρσούας όμως, μαγεμένος από τον αυλό, τον παίρνει και μεθυσμένος από την ίδια του τη μουσική, προκαλεί το θεό Απόλλωνα σε μουσικό διαγωνισμό.
Ο Απόλλων θυμώνει και φωνάζει τη δική του ακολουθία, τις Μούσες, που μπαίνουν μεγαλοπρεπείς για να κρίνουν τον αγώνα.
Ο Απόλλων παίζει τόσο ωραία, που χωρίς να το θέλουν μαγεύονται και οι νύμφες κι αναρωτιούνται όλοι ποιο θα είναι το αποτέλεσμα.
Ο Μαρσούας χορεύει γεμάτος πάθος, ορμή και ενθουσιασμό. Οι Νύμφες ενθουσιάζονται και χορεύουν. Αλλά πάλι ανησυχούν για το αποτέλεσμα και μαζί τους είναι ανήσυχος και ο Μαρσούας.
Και τώρα οι Μούσες καταδικάζουν τον Μαρσούα κι εκείνος πεθαίνει, ενώ όλοι κρύβουν το πρόσωπό τους. Οι Νύμφες θρηνούν γύρω από το νεκρό Μαρσούα, ώσπου σιγά σιγά γαληνεύουν και τελικά τα δάκρυά τους παίρνουν την όψη του ποταμού. "Από τα δάκρυά τους γεννήθηκε ένας ποταμός, μια βαθιά θάλασσα για να τον περιέχει...".

ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΦΙΔΙ

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις
Χορογραφία: Ραλλού Μάνου
Σκηνογραφία-κοστούμια: Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας

Πάνω σ' ένα έργο του Ευγένιου Σπαθάρη

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Καραγκιόζης: Αλίκη Μαζούρη
Χατζηναβάτης: Βαρβάρα Παξιμαδά
Κολλητήρι: Δάφνη Στεφάνου
Νιόνιος: Ίσις Τσαμπούκου
Πασάς: Στέλλα Γιαννουλάκη
Βεζυροπούλα: Βάσια Λινάκη
Βάγιες: Αργυρώ Σκαροπούλου, Χρυσίς Λιατζιβήρη
Εβραίοι: Ιωάννα Ζαχαροπούλου, Θωμαΐς Ντόγκα
Μπάρμπα Γιώργος: Νίκος Δούλος
Μέγας Αλέξανδρος: Αντώνης Κορούτης
Μορφονιός: Πέννη Μποεδώφ

Ο ΜΥΘΟΣ

Πρόλογος: "Ο Καραγκιόζης με το Κολλητήρι"

Μέρος Α

Ο Χατζηναβάτης τελαλεί κατά διαταγή του Πασά της χώρας και λέει πως όποιος σκοτώσει εκείνο το τεράστιο φίδι που καταβροχθίζει όλα τα ζωντανά πλάσματα του τόπου, θα πάρει για γυναίκα του τη βεζυροπούλα και το μισό του βασίλειο. Οι φωνές του Χατζηναβάτη ξυπνούν τον Καραγκιόζη, που βγαίνει και τον δέρνει, αλλά τελικώς δέχεται την πρόταση του φίλου του να τελαλήσουν μαζί και να μοιραστούν τα χρήματα.

Εν τω μεταξύ, άλλα πρόσωπα εμφανίζονται. Ο Σιορ Νιόνιος ερωτευμένος με τη βεζυροπούλα, Ο Πασάς, η βεζυροπούλα με τις βάγιες της, που βγαίνουν σεργιάνι ώσπου ο πασάς τις διατάζει να μουν μέσα και σε λίγο ξανάρχεται ο Καραγκιόζης με τον Χατζηναβάτη, για να μοιράσουν τα χρήματα του τελαλήματος, αλλά τσακώνονται στη μοιρασιά και το κολλητήρι ωφελείται του καβγά για να κλέψει τα χρήματα.

Μέρος Β

Μέσα στη σπηλιά παραμονεύει το φίδι. Πρώτος έρχεται ο Καραγκιόζης να το σκοτώσει με μισό ψαλίδι, αλλά μόλις μουγκρίσει το θηρίο, το βάζει στα πόδια. Έτσι και όλοι οι άλλοι, ο σιόρ Νιόνιος, οι Εβραίοι και ο Μπαρμπαγιώργος. Τέλος, μπαίνει ο ηρωικός και πάνοπλος Μέγας Αλέξανδρος. Αυτός καταφέρνει να σκοτώσει το φίδι με την επέμβαση του Καραγκιόζη. Όταν μετά την αποχώρηση του ήρωα ξαναμπαίνει ο Καραγκιόζης και καταλαβαίνει πως το θηρίο είναι νεκρό, πανηγυρίζει και μαζί του όλος ο κόσμος νομίζοντας πως το σκότωσε αυτός. Φευ! ξανάρχεται ο Μέγας Αλέξανδρος που αποκαλύπτει την αλήθεια και όλοι τώρα ξυλοφορτώνουν τον Καραγκιόζη.

